

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на околната среда и водите
Регионална инспекция по околната среда и водите – София

РЕШЕНИЕ № СО – 6 – ЕО/2021 г.

за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка

На основание чл. 85, ал. 4 и 5 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл. 4, т. 2 и чл. 14, ал. 1 и 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО, ДВ, бр. 57/2004 г., изм. и доп.), чл. 31, ал. 4 и 6 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), чл. 37, ал. 4 във връзка с чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС, ДВ, бр. 73/2007 г., изм. и доп.), представена писмена документация от възложителя по чл. 8а, ал. 1 и 2 от Наредбата за ЕО и по чл. 10, ал. 1 и 2 от Наредбата за ОС, както и получено становище от Столична регионална здравна инспекция

РЕШИХ

да не се извършва екологична оценка на Програма за качеството на атмосферния въздух (КАВ) на Столична община за периода 2021 – 2026 г., при прилагането, на която няма вероятност да се окаже значително отрицателно въздействие върху околната среда и човешкото здраве

възложител: Столична община, ЕИК: 000696327, адрес: гр. София, ул. „Московска“ № 33

характеристика на програмата: Комплексната програма за качество на атмосферния въздух на Столична община за периода 2021 – 2026 г. е изготвена на основание чл. 27, ал. 1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ). Програмата обхваща 6-годишен период на действие от 2021 г. до 2026 г. включително. В Плана за действие към Програмата за КАВ са предвидени краткосрочни мерки за периода 2021 – 2022 г.; средносрочни мерки – за периода 2023 – 2024 г. и дългосрочни мерки за периода 2025 – 2026 г. Част от мерките, поради естеството им и необходимото време за изпълнението им, са с продължителност, която обхваща повече от един от посочените периоди – краткосрочен, средносрочен, дългосрочен.

Териториалният обхват на „Комплексна програма за качество на атмосферния въздух на Столична община за периода 2021-2026 г.“ е общински и покрива територията на Столична община. С прилагането на програмата не се очаква да бъдат засегнати елементи от Националната екологична мрежа, тъй като дейностите, предвидени за изпълнение ще се осъществяват на територията на Столична община и по-специално в урбанизираната част на града.

Комплексната програма за качество на атмосферния въздух на Столична община за периода 2021 – 2026 г. е изготвена изцяло с екологична насоченост, като спрямо идентифицираните екологични предизвикателства са определени пет направления за въздействие:

- битово отопление с дърва и въглища;
- транспорт;
- строителство и ремонтни дейности;
- промишленост;
- площни източници, като дена, „кални петна“ и др. подобни.

Изпълнението на Комплексната програма за качество на атмосферния въздух на Столична община за периода 2021 – 2026 г. ще бъде от съществено значение за насърчаването на устойчивото развитие на Столична община чрез интегриране на екологичните съображения в секторите:

- ✓ Енергия, по-конкретно чрез екологизация на използване на енергия за битовото отопление чрез използване на алтернативни екологични горива/енергия (природен газ, електричество, пелети) вместо използването на дърва и въглища за отопление. Чрез предвидените в Програмата за КАВ мерки за използване на алтернативни екологични горива/енергия за битово отопление се предвижда намаляване на емисиите във въздуха на фини прахови частици (ФПЧ) ФПЧ10, ФПЧ2.5, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) и други замърсители на въздуха, както и на парникови газове. С прилагането на мерките ще се намалят и количества генерирани и депонирани битови отпадъци от пепел и суруря от изгарянето на дърва и въглища за битово отопление;
- ✓ Транспорт, по-конкретно чрез прилагането на комплекс от мерки за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух на ФПЧ10, ФПЧ2.5, азотни оксиди, въглероден оксид, парникови газове, както от двигателите на автомобилите, така и от вторичен унос от пътните настилки;
- ✓ Промисленост – чрез спазване на нормативните изисквания за емисии в атмосферния въздух;
- ✓ Строителство и ремонтни дейности – чрез прилагане на мерки за контрол на запрашаването при строителство и ремонтни дейности на територията на общината;
- ✓ Сектор „Депа и други площни източници“ – чрез мерки за спазване на технологичния процес в общинските депа за отпадъци, мерки за намаляване на запрашаването от т.н. „кални петна“ на територията на общината чрез затревяване и залесяването им, подобряване и разширяване на зелените коридори като част от зелената инфраструктура на общината, създаване на нови микропаркове, продължаване залесяването на свободни пространства в покрайнините на София и др., изпълнението на които мерки ще има ползи и за градското биоразнообразие.

Столична община е отговорният орган за прилагането на Комплексната програма за качество на атмосферния въздух на Столична община за периода 2021 – 2026 г. В Плана за действие за всяка мярка е посочено конкретно водещото звено от Столична община, отговорно за изпълнение на мярката и там, където е необходимо са посочени и други звена, които подпомагат посоченото водещо звено за изпълнение на мярката.

Предвидено е Програмата за КАВ да бъде актуализирана в случай на промени в законодателството, които налагат съществени промени в програмата и в планираните мерки за постигане на целта ѝ. Програмата може да бъде актуализирана и при необходимост от промяна или от допълнителни мерки поради значително изоставане в изпълнението и постигането на целевите индикатори, както и при други обективни непредвидени обстоятелства. Актуализиране на програмите за КАВ е предвидено в ЗЧАВ, където е регламентирана възможността те да могат да се коригират в случаите, когато са се променили условията, при които са съставени.

Програма за качеството на атмосферния въздух (КАВ) на Столична община за периода 2021 – 2026 г., принципно определя рамката за бъдещо развитие на инвестиционни предложения по приложение № 1 към чл. 92, т. 1 и приложение № 2 към чл. 93, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). В тази връзка, на основание чл. 2, ал. 2, т. 3 от Наредбата за ЕО, за представената програма е проведена процедура по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО.

Съгласно чл. 84, ал. 1 от ЗООС и чл. 4, т. 2 от Наредбата за ЕО, компетентен орган за вземане на решение е директорът на РИОСВ – София.

На основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ОС, програмата подлежи на процедура по оценка за съвместимостта (ОС) с предмета и целите на опазване на защитени зони от Националната екологична мрежа „Натура 2000“, като съгласно чл. 31, ал. 4 от ЗБР и чл. 35 от Наредбата за ОС, процедурата по ОС се извършва чрез процедурата по ЕО.

Програмата, както сама по себе си, така и във взаимодействие с други планове, програми и инвестиционни предложения, няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху защитени зони и природни местообитания, популации и местообитания на видове, представляващи предмет и цел на опазване в защитените зони, и във връзка с чл. 37, ал. 4 от Наредбата за ОС, с настоящото решение се преценява да не се извършва оценка за степен на въздействие върху защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“.

МОТИВИ:

1. От прилагането на Комплексната програма за качество на атмосферния въздух на Столична община за периода 2021 – 2026 г. не се очакват негативни последици и въздействия върху околната среда и човешкото здраве, тъй като изпълнението ѝ е насочено към подобряване качеството на атмосферния въздух като важен фактор за осигуряване на здравословна околна среда на жителите на Столична община.
2. Последиците и въздействието върху околната среда и човешкото здраве по отношение на вероятност, продължителност, честота, обратимост и кумулативни въздействия се очаква да бъде благоприятно и с положителен ефект, независимо дали дейностите в отделните сектори се прилагат едновременно или поотделно. Това е така, тъй като въздействието върху околната среда, в частност върху качеството на атмосферния въздух, в резултат на изпълнение на Програмата за КАВ ще има следните ползи, които имат положителен екологичен аспект:
 - 2.1 Атмосферен въздух – намаляване на емисиите на ФПЧ10, ФПЧ2.5 и ПАВ и съпътстващо и емисиите на други замърсители и подобряване качеството на атмосферния въздух.
 - 2.2 Сметчаване на климатичните промени – предвидените мерки в Програмата за КАВ в сектор „транспорт“ и „битово отопление“ водят едновременно и до намаляване на емисиите на парникови газове, а предвидените нови зелени площи са поглътител на парникови газове.
 - 2.3 Управление на отпадъците – намаляване на количествата генерирани и депонирани битови отпадъци от изгарянето на дърва и въглища за битово отопление (пепел и сгурия) вследствие на подмяната с екологични алтернативи на отопление.
 - 2.4 Биоразнообразие и екосистеми – подпомагане създаването на биокоридори за градското биоразнообразие – подобряване и разширяване на зелените коридори, залесяване и затревяване на „кални петна“ и др. подобни.
 - 2.5 Подобряване на качеството на живот на хората – намаляване на времето за престой в трафик на хората: подобрен комфорт на гражданите, ползващи услугите на градския обществен транспорт; създадени условия за повишена физическа активност на гражданите: подобрена жизнена околна среда в кварталите.
3. Програма КАВ е съобразена с Националната програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024 г.) и Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 – 2030 г.), приети от Министерския съвет през 2019 г.
4. При разработването на мерките в Плана за действие на Програмата за КАВ е следван принципът за допълване и синергия с вече одобрени от Столичен общински съвет актуални програмни документи, и по-конкретно:
 - 4.1 План за адаптация към климатичните промени за Столична община 2019 – 2025 г. (май 2019 г.).

- 4.2 План за устойчива градска мобилност на Столична община (юни 2019 г.).
- 4.3 План за действие за Зелен град (юни 2020 г.).
5. Направена е прогнозна оценка на КАВ след прилагане на мерките за намаляване на замърсяването за периода 2021 – 2026 г., съгласно която предприетите ключови мерки ще доведат до намаляване (спрямо 2018 г.) съответно на 50% от емисиите от битово отопление и 25% от емисиите от автотранспорт. В резултат на прилаганите мерки в двата сектора се очаква и намаление на концентрациите на NO₂ и CO. Посоченото намаляване на емисии от изгаряне на твърди горива и от автотранспорт ще доведат до значително намаляване на замърсяването на въздуха по показатели ФПЧ10, ФПЧ2.5 и ПАВ – намаляване както на средногодишната концентрация, така и на броя на превишенията на средноденоношната норма за ФПЧ. Това ще доведе до постигане на нормативните изисквания и за трите показателя.
6. Програмата по своята същност е стратегически документ със силно изразена положителна екологична насоченост.
7. С реализиране на Програмата няма да се засегнат обекти на културно-историческо наследство, както и не се предполага влошаване на характеристиките на ландшафтното оформление в райони със статут на защита.
8. Не се очаква отрицателен кумулативен ефект от реализиране на предложените цели.
9. На основание чл. 37, ал. 3 от Наредбата за ОС е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която програмата **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони от мрежата „Натура 2000“, поради следните **мотиви**:
- 9.1. Обхватът на разработката на „Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021 – 2026 г.“ на Столична община не попада в границите на защитени територии /ЗТ/ и защитени зони /ЗЗ/. На територията на Столична община попадат изцяло или частично следните защитени територии и зони:
- Защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии:*
- 9.1.1. Природен парк „Витоша“ – землищата на Мърчасово, Владая, Княжево, Бояна, Драгалевци, Симеоново, Бистрица, Железница, Ярлово, обявен със Заповед № РД-349/14.07.2000 г. на министъра на околната среда и водите.
- 9.1.2. Резерват „Бистришко бранище“, обявен със Заповед № 988/04.11.1993 на МОС, ДВ, бр. 97/1993 г.
- 9.1.3. Резерват „Торфено бранище“, обявен със Заповед № РД-565/12.07.2007 г. на МОСВ, (ДВ, бр. 68/2007 г.).
- 9.1.4. Природна забележителност „Кътински пирамиди“, с. Кътнина, район „Нови Искър“, обявена със Заповед № 927/12.04.1962 г.
- 9.1.5. Природна забележителност „Урвич“, с. Кокаляне, район „Панчарево“, обявена със Заповед № РД-1051/18.08.2003 г. на МОСВ, (ДВ бр. 86/2003 г.).
- 9.1.6. Защитена местност „Блатата“, с. Долни Богров, район „Кремиковци“, обявена със Заповед № 1065/24.11.1993 г. на МОС, (ДВ бр. 102/1993 г.).
- 9.1.7. Защитена местност „Врана“, с. Лозен, район „Искър“, обявена със Заповед № РД-1027/28.12.2001 г. на МОСВ, (ДВ бр. 16/2002 г.).
- 9.1.8. Защитена местност „Еленина бара“, с. Мало Бучино, район „Овча купел“, обявена със Заповед № РД-1049/18.08.2003 г. на МОСВ, (ДВ бр. 86/2003 г.).
- 9.1.9. Защитена местност „Манастирска кория (Бонсови поляни)“, кв. Горна баня, район „Овча купел“, обявена със Заповед № РД-1059/18.08.2003 г. на МОСВ, (ДВ бр. 86/2003 г.).

- 9.1.10. Защитена местност „Турченица“, с. Локорско, район „Нови Искър“, обявена със Заповед № РД-1104/03.09.2003 г. на МОСВ. (ДВ бр. 86/2003 г.).
- 9.1.11. Защитена местност „Извора (Тенев баир)“, кв. Банкя, район „Банкя“, обявена със Заповед № РД-256/06.06.2000 г. на МОСВ. (ДВ бр. 51/2000 г.).
- 9.1.12. Защитена местност „Теснолистен божур“, с. Волюяк, Столична община, обявена със Заповед № РД-592/28.08.2017 г. на МОСВ. (ДВ бр. 85/2017 г.).
- 9.1.13. Защитена местност „Шумнатото тепе – II“, с. Долни Пасарел, Столична община – Заповед № РД-1052/18.08.2003 г. на МОСВ.

Защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие:

- 9.2.1 BG0000113 „Витоша“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка от защитени зони, приет с Решение № 122/2007 г. на Министерски съвет (ДВ бр. 21/2007 г.).
- 9.2.2 BG0000113 „Витоша“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-763/2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ бр. 99/2008 г.).
- 9.2.3 BG0002114 „Рибарници Челопечене“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-553/05.09.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ бр. 83/2008 г.).
- 9.2.4 BG0002004 „Долни Богров – Казичене“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД- 573/08.09.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ. бр. 84/2008 г.).
- 9.2.5 BG0000165 „Лозенска планина“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка от защитени зони, приет с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерския съвет (ДВ бр. 21/2007 г.).
- 9.2.6 BG0001307 „Плана“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, приета от Министерски съвет с Решение № 122/02.03.2007 г. (ДВ. бр. 21/2007 г.).
- 9.2.7 BG0000301 „Черни рид“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, приета с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет (ДВ. бр. 21/2007 г.).

Вековни или забележителни дървета по смисъла на Закона за биологичното разнообразие: информацията за тях е налична в регистъра на вековните дървета, достъпен на адрес: <http://eea.government.bg/v-trees/bg/>.

- 10. Предвид обстоятелството, че Програмата за КАВ, касае територията на Столична община, извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 37, ал. 2 от Наредбата за ОС показва, че същата е допустима при съобразяване осъществяването на дейностите, произтичащи от заложените в нея цели с:
 - режимите на защитените територии, определени по реда на ЗЗТ, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им;
 - режимите на защитените зони, определени със заповедите за обявяването им.
- 11. Реализацията на програмата не засяга защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, поради което няма да има загуба на площ на природни местообитания и местообитания на видове и техните популации, предмет на опазване в зоната.
- 12. Няма вероятност от увреждане и/или унищожаване на хранителни местообитания, местообитания за ношуване, както и от прекъсване на биокоридорни връзки за видовете птици, предмет на опазване в най-близко разположените защитени зони за опазване на дивите птици, тъй като предвидените дейности ще се извършват извън зоните.
- 13. Няма вероятност от натрупване на отрицателни кумулативни въздействия върху природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в

защитените зони, при реализацията на програмата спрямо одобрените до момента други инвестиционни предложения, планове, програми и проекти.

14. Съгласно становище на Столична регионална здравна инспекция, с изх. № 10-60/1/07.01.2021 г., програмата цели достигане на европейските норми за КАВ като важен фактор за осигуряване на здравословна околна среда за населението. Тя е конкретна за Столична община и е съобразена с вече приетите от Министерски съвет на Република България Национални програми за качеството на атмосферния въздух 2018 – 2024 г. и за контрол на замърсяването на въздуха 2020 – 2030 г. Със заложените в нея мерки, насочени към намаляване нивата на замърсителите на атмосферния въздух може да се очаква само положително въздействие върху човешкото здраве, тъй като прилагането ѝ е насочено към подобряване качеството на живот на гаржданите.
15. Реализирането на предвижданията на програмата не е свързано с трансгранично въздействие върху околната среда.

ПРИ СПАЗВАНЕ НА СЛЕДНИТЕ УСЛОВИЯ:

1. При осъществяване на дейностите по изпълнение на „Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021 – 2026 г.“ да не се допуска увреждане и/или унищожаване на вековните дървета в града.
2. При засаждане на нова растителност за подобряване и разширяване на зелените коридори на територията на Столична община да се ползват предимно типични за района дървесни, храстови и тревисти видове.
3. В окончателния вариант на програмата да се отстранят следните забележки:
 - 3.1 За част от мерките, залегнали в Плана, в графи „Стойност“ и „Възможни източници на финансиране“ не е дадена информация. В Програмата (стр. 142) е посочено че „за мерки, за които не е посочена стойност на мярката и източник на финансиране (обозначено в таблицата със знак „-“) означава, че мярката се осъществява в рамките на обичайния бюджет за съответното административно или друго звено на Столична община като част от неговите обичайни функционални дейности и задачи“. Независимо от даденото пояснение, следва да се направи остойностяване на мерките, за които в плана няма информация и съответно да се посочат конкретни стойности, с цел планът да бъде по-ясен и пълен. Допълнително, в ежегодното докладване до Европейската комисия за изпълнение на Програмата се изисква посочване на изразходвани финансови средства за всяка една мярка, следователно те трябва да бъдат определени и заложиени в Плана.
 - 3.2 За част от мерките, залегнали в Плана, в графа „Показател за напредък/изпълнение“ дадената информация не е конкретна и не може да се присеме като критерий за изпълнение. Например: за мярка с код 50-Sf-o-St „Продължаване и завършване на инвентаризацията на „кални петна“ на територията на общината“ като показател за напредък/изпълнение е посочено „Инвентаризацията на калните петна е приключена“, без яснота за брой на „калните петна“ и тяхната локализация; за мярка с код 9-Sf-r-St „Въвеждане на нискоемисионна зона за битово отопление, в която се ограничава отоплението на дърва и въглища за новопостроени сгради по улици, в които има изградена и функционираща централна топлофикационна или газоразпределителна мрежа“ като показател за напредък/изпълнение е посочено „Решение за нискоемисионна зона, прието от СОС“, без конкретна информация, касаеща самите нискоемисионни зони – брой, локализация и т.н.

4. Дадените с писмо на Дирекция „Опазване чистотата на въздуха“ при Министерство на околната среда и водите (техен изх. № 08-00-1253/31.12.2020 г.) до Столична община бележки да бъдат отразени в окончателния вариант на Програмата.
5. Да се спазват всичките заложен мерки в „Комплексна програма за КАВ на Столична община за периода 2021 – 2026 г.“
6. За инвестиционни предложения, попадащи в обхвата на Приложения № 1 и 2 към ЗООС, както и за планове и програми, произтичащи от прилагане на програмата на следващо ниво на подробност да се проведат изискваните се процедури по ОВОС и ЕО. За тези инвестиционни предложения, планове и програми или за други, както и за проекти, попадащи само под разпоредбите на чл. 31 от ЗБР, да се проведат изискваните се процедури по оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони. Одобряването на дейностите следва да става само след положително решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС и при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията и мерките, разписани в решението/становището.

Настоящото решение да не се извършва екологична оценка на Програма за качеството на атмосферния въздух (КАВ) на Столична община за периода 2021 – 2026 г., не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на Закона за опазване на околната среда, други специални закони и подзаконовни нормативни актове, и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

На основание чл. 88, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, Решението губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила не е одобрена съответната визия.

На основание чл. 88, ал. 7 от Закона за опазване на околната среда, при промяна на възложителя и/или преди изменение на визията възложителят, съответно новият възложител трябва да уведоми своевременно РИОСВ – София.

Решението може да бъде обжалвано чрез директора на Регионална инспекция по околната среда и водите – София в 14-дневен срок от съобщаването му пред министъра на околната среда и водите или пред съответния Административен съд съобразно правилата за подсъдност по чл. 133, ал. 1 или ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс.

Дата 03.02.2021

ИНЖ. ИРЕНА ПЕТКОВА

Директор на Регионална инспекция по околната среда и водите – София